

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması

ING 2024 / 3. Çeyrek Raporu

NIQ

sen hayatını yaşa

Rapor

Önsözü

ING Türkiye olarak sürdürülebilirliği ve üstün müşteri deneyimini stratejik önceliklerimiz arasında konumluyor, bu kapsamda finansal sağlığın güçlendirilmesine katkı sağlamayı önceliklendiriyoruz.

Finansal kararların bilinçli ve bilgili bir şekilde alınmasının, doğru adımlar atmanın temel unsurlarından biri olduğunu düşünüyor; bilgi ve inovasyonla finansal sağlığa yön veren bir aktör olmayı sürdürüyoruz. Müşterilerimizin ve toplumumuzun, bilinçli finansal kararlar alabilmeleri için rehberlik ediyor, onları doğru bilgi ve inovatif araçlarla destekliyoruz.

Finansal sağlığı iyileştirmek için tasarrufu destekleyecek çeşitlilikte dijital finansal araçlara kolay ve hızlı bir şekilde erişim sağlanmasının önemli olduğuna inanıyoruz.

Bu yaklaşımla, inovatif ürün ve hizmetlerimizle Türkiye'nin tasarruf bankası olma yolunda ilerliyoruz. Dijitalleşme stratejimizle uyumlu olarak müşterilerimizin ihtiyaçlarını karşılayabilecek avantajlı tasarruf araçlarını dijitalden sunarken, aynı zamanda bilgi paylaşımının ve kamuoyuna açık bir kaynak yaratmanın da önemli olduğuna inanıyoruz.

Bu vizyon doğrultusunda, toplumsal yatırım olarak konumladığımız ve kentsel yerleşim yerlerinde bireylerin tasarruf eğilimlerini

incelediğimiz Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması ile 2011 yılından bu yana toplumsal farkındalık yaratıyor, finansal okuryazarlığın ve finansal sağlığın iyileştirilmesine katkı sağlıyoruz.

Daha zengin, kapsamlı ve derinlemesine bir içerik sunmak amacıyla Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nı NielsenIQ iş birliğiyle yeniledik. Araştırmamızın metodolojisini ve içeriğini geliştirerek daha kapsamlı bir yapıya kavuşturduk. Yenilenen araştırmamız, tasarruf eğilimlerine dair önemli içgörüler elde edilmesine katkı sağlarken aynı zamanda finansal durum memnuniyeti, finansal kararlar, bütçe takibi, borçluluk durumu gibi finansal konularla ilgili genel yaklaşımlar hakkında da veriler sunuyor. Bu kapsamda araştırmamız, Türkiye'deki kentsel yerleşim yerlerinde yaşayan bireylerin tasarruf eğilimleri ve finansal konulara yaklaşımları hakkında önemli içgörüler sunarak değerli bir kaynak oluşturuyor.

Sürdürülebilir ve daha iyi bir gelecek için finansal sağlığı güçlendirmeye ve daha bilinçli finansal kararlar alınmasını sağlamak için bilgi ve inovasyonla topluma ve bireylere destek olmaya devam edeceğiz.

ING Türkiye

İçindekiler

- 1 Araştırmanın amacı ve modeli
- 2 Demografik bilgiler
- 3 Tasarruf sahipliği ve nedenleri
- 4 Tasarruf araçları tercihi
- 5 Borçluluk durumu
- 6 Finansal konulardaki yaklaşımlar
- 7 Yönetici özeti ve sonuçlar

Araştırmanın Amacı ve Modeli

Araştırmanın amacı ve modeli

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı kentsel Türkiye'de yaşayan 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

Bu araştırma çerçevesinde;

- TR temsili NUTS2 bölgelerinde yer alan 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülmesi planlanmaktadır. 3 aylık (çeyreklik) görüşme sayısı olarak 2400 hedeflenmektedir.
- Bilgisayar destekli online görüşme (CAWI) ve yüz-yüze görüşme (CAPI) yöntemleri kullanılmaktadır.
- TR temsili dağılıma paralel olacak şekilde yaş, cinsiyet, eğitim, çalışma durumu ve SES (Sosyo-Ekonomik Statü) kotaları takip edilmektedir.
- Ortalama anket süresi 20 dakikadır.

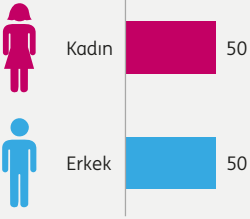

Demografik Bilgiler

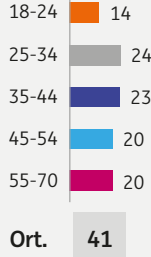
Demografik Bilgiler

[Q] Kota takip edilmiştir.

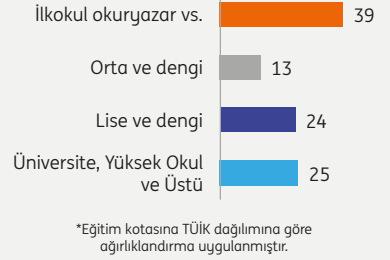
Cinsiyet [Q] %

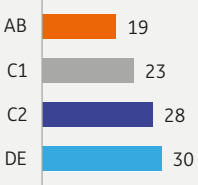
Yaş [Q] %

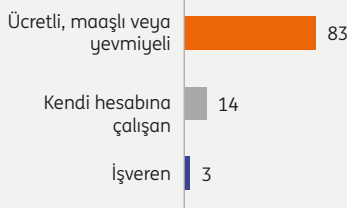
Eğitim* [Q] %

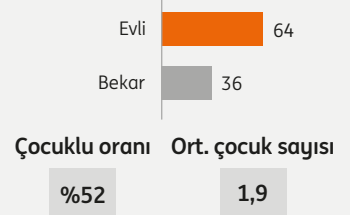
SES [Q] %

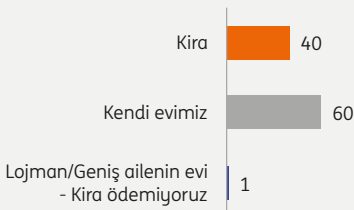
Çalışma Durumu [Q] %

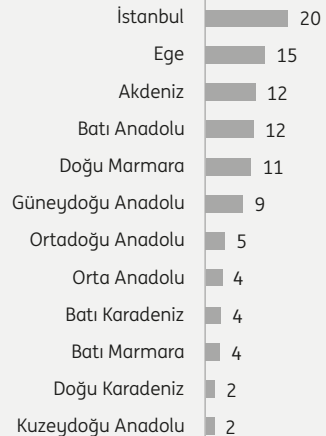
Medeni Durum %

Konut Tipi %

Bölge [Q] %

Tasarruf Sahipliği ve Nedenleri

Tasarruf sahipliği – Q3, 2024

Tasarruf kapsamında değerlendirilen kalemler:

- a. Bankalarda duran TL veya dvız cinsinden vadeli hesaplar
- b. Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya dvız cinsinden duran paranın harcanmayacak bölümü
- c. Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (dvız, altın dahil) harcanmayacak bölümü
- d. Bireysel emeklilik fonları
- e. Hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerler
- f. Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları

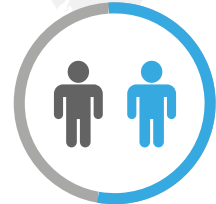
%55

Türkiye’de, yukarıda belirtilen kriterlere göre her 2 kişiden 1’inin **tasarrufu** olduğu görülmektedir.

%57

Kadınlar
arasında tasarruf
sahipliği oranı.

%53

Erkekler
arasında tasarruf
sahipliği oranı.

Tasarruf sahipliğinin farklılaştığı gruplar

- Tasarruf sahipliği oranının yaş ve cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır.
- Öte yandan, tasarruf sahipliğinin SES, eğitim durumu, medeni durum ve çocuk sahipliğine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir. SES ve eğitim seviyesi ile tasarruf sahipliği arasında güçlü, pozitif yönlü bir ilişki gözle çarpmaktadır.

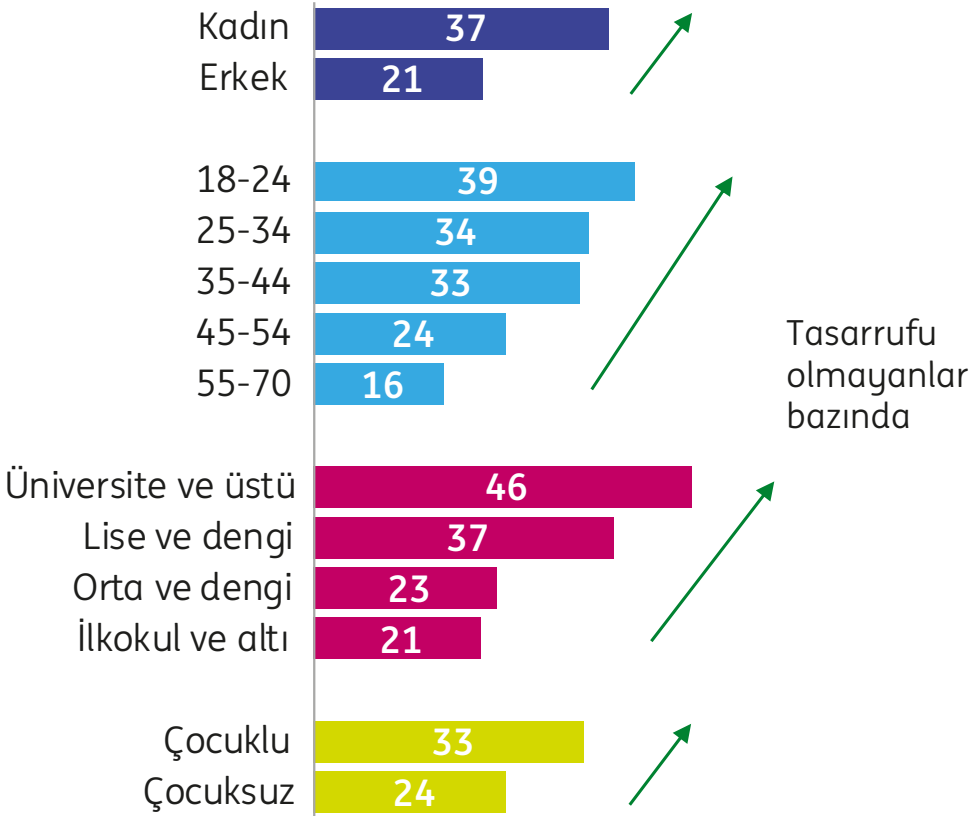
Yakın Gelecekte Tasarruf

- Tasarrufu olmayan **%45**'lik grup içerisinde, yakın zamanda tasarruf yapmayı planlayanların oranı **%28** seviyesindedir.
- Bu oran; kadınlarda, genç kitlede, yüksek öğrenim seviyesinde ve çocuk sahibi olanlarda daha yüksek seviyelerdedir.

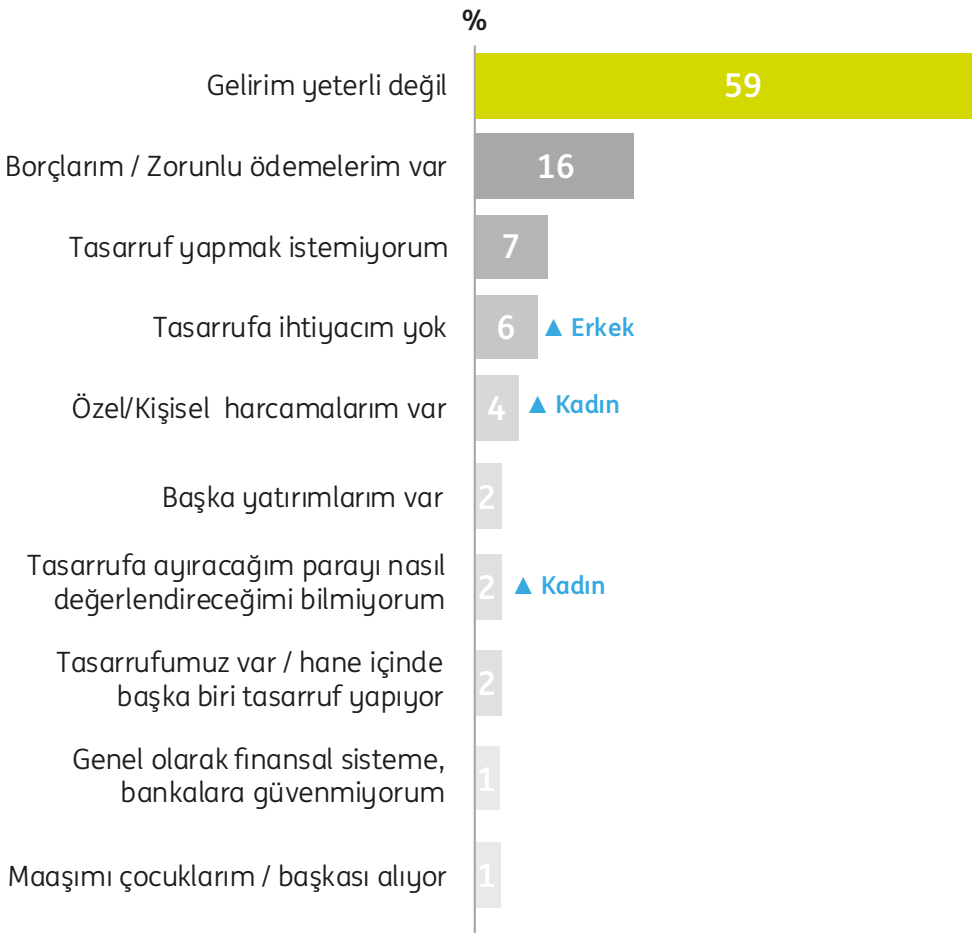
Yakın Gelecekte Tasarruf

Tasarrufu olmayanlar arasında yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanlar (%)

En önemli tasarruf edememe nedenleri

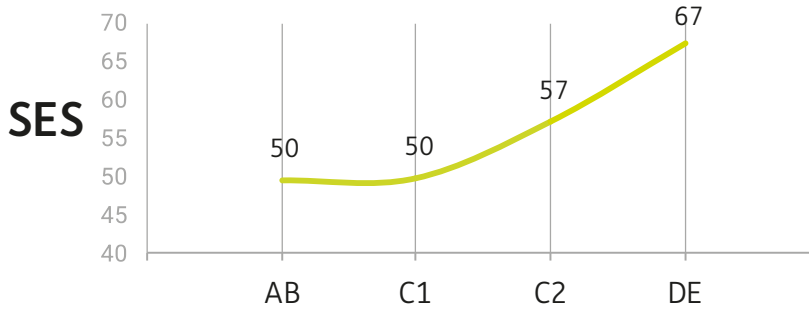
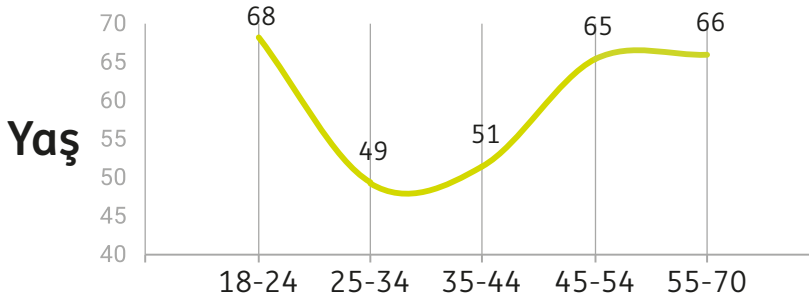
- Tasarrufu olmayanların **%59'u** tasarruf yapabilmek için yeterli gelir seviyesine sahip olmadığını belirtmiştir.

En önemli tasarruf edememe nedenleri

- Bu yanıtın belirtilme oranının en genç yaş grubunda ve 45 yaş üzerinde daha yüksek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda SES düzeyi geriledikçe ‘gelir yetersizliği’ oranı artmaktadır.

Yaş ve SES gruplarında “Gelir yetersizliği” yanıtı (%)

Hanede tasarruf sahipliği

- Yalnız yaşamayan her 4 kişiden yaklaşık biri hanedeki bir başkasının tasarrufu olduğunu belirtmiştir.
- Bu oran kadınlarda erkeklere göre daha yüksek iken; yaş genleştike ve sosyo-ekonomik statü yükseldikçe oran yükselmektedir.
- DE grubunda yaklaşık sadece 10 kişiden 1'i hanedeki bir başkasının tasarrufu olduğunu belirtmiştir.

Hanede tasarruf sahipliği

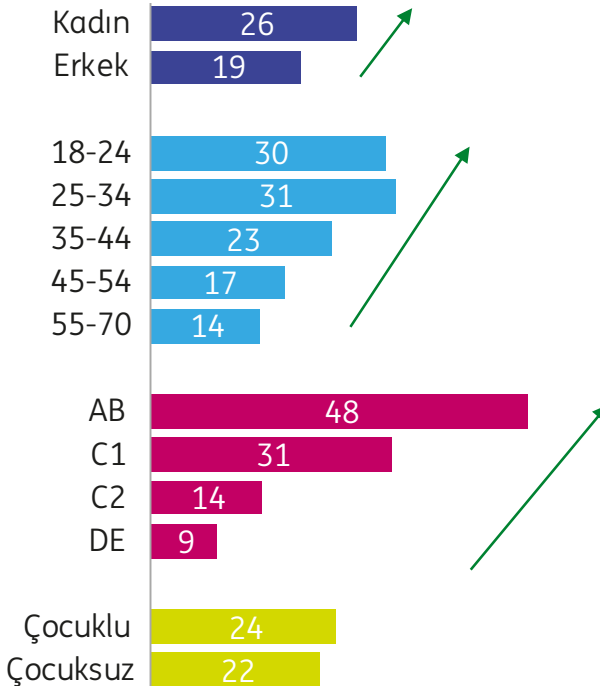

%23

Hanede tek başına yaşamayan %89'luk kitlenin %23'ü hanedeki bir başka kişinin tasarrufu olduğunu belirtmiştir.

Yalnız yaşamayanlar
bazında

Hanede tasarruf sahipliğinin demografik alt gruplardaki dağılımı (%)

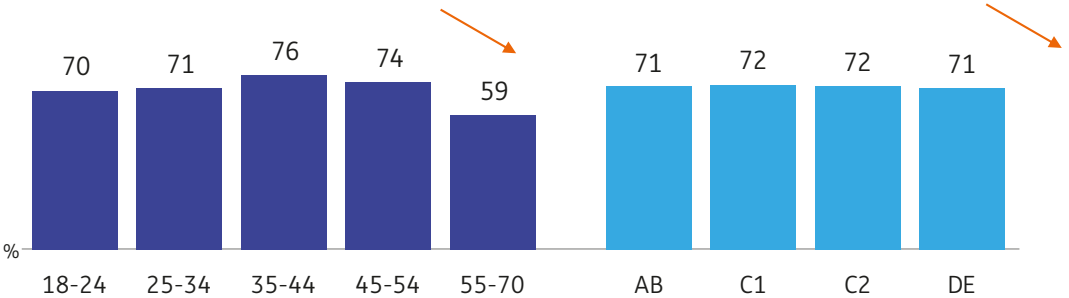

Düzenli tasarruf yapma oranı

- Tasarruf yapanların %72'si düzenli tasarruf ettiğini belirtirken bu oran kadın/erkek, SES grupları ve çocuk sahibi olan / olmayan kitleler arasında farklılaşmamaktadır.
- Öte yandan en üst yaş grubunda düzenli tasarruf yapma oranı en düşük seviyelere inmektedir.

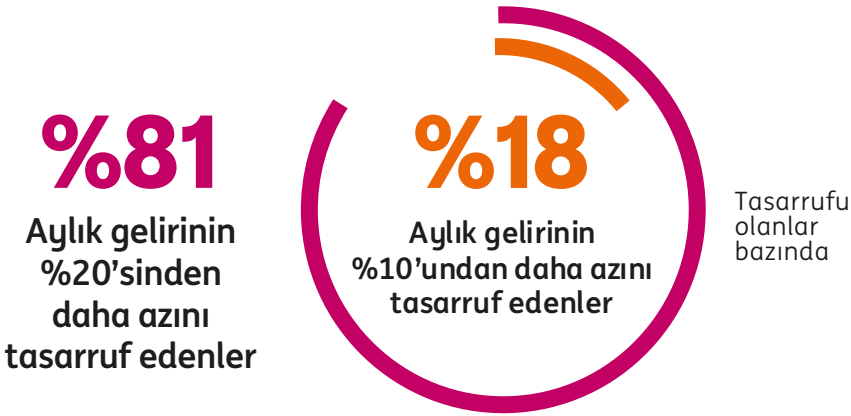

Düzenli tasarruf yapma oranı

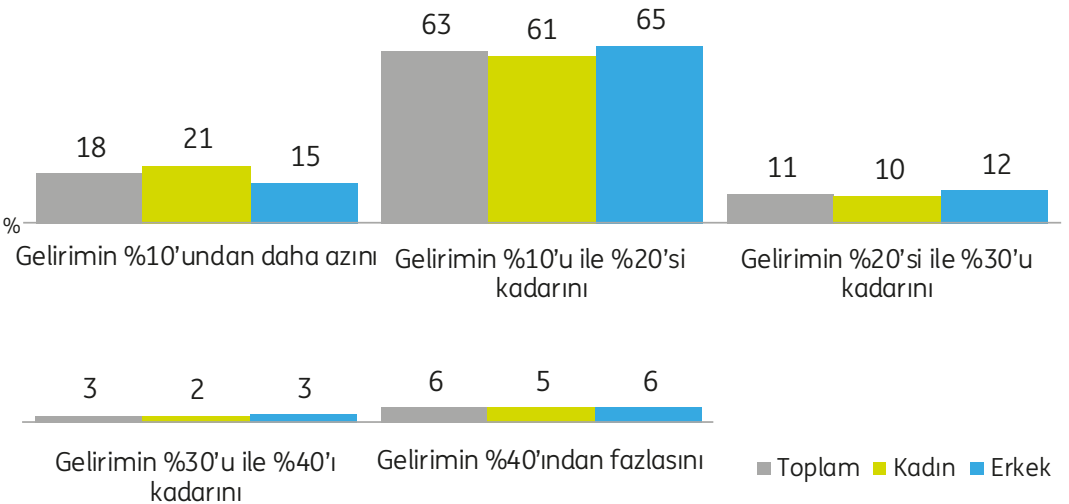

Düzenli tasarruf yapanların tasarruf oranları

- Düzenli tasarruf yapanların **%18**'i gelirlerinin **%10**'undan azını, **%81**'i ise gelirlerinin **%20**'sinden azını tasarrufa ayırabilmektedir.
- En düşük birikim seviyesi kadınlarda erkeklere göre daha fazla belirtilmiştir.

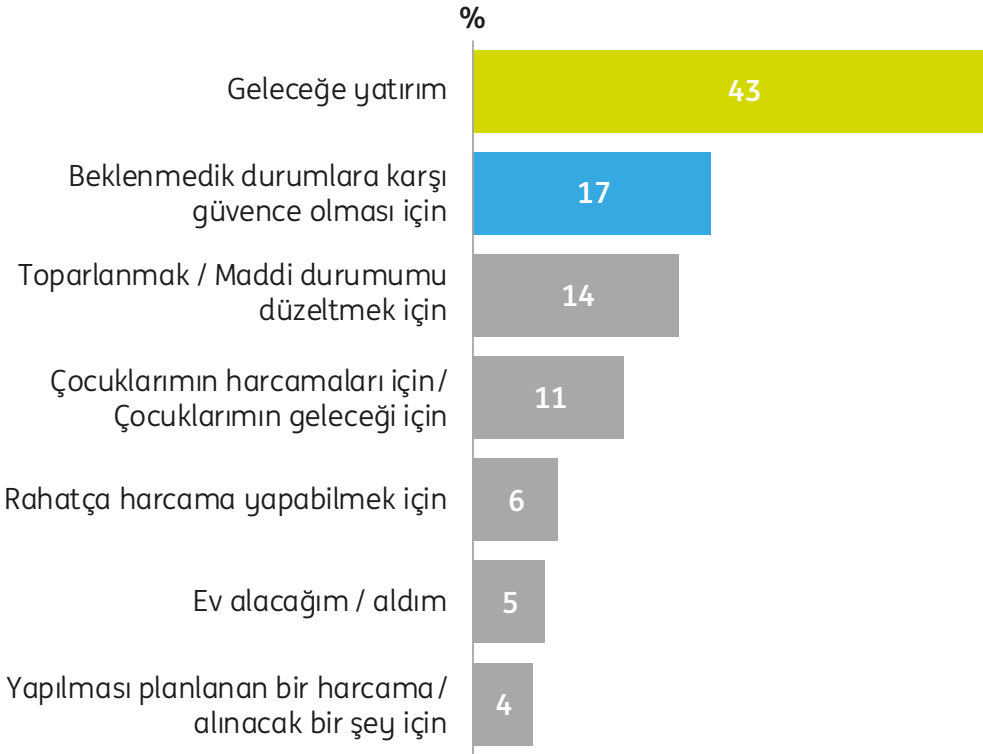

Cinsiyete göre “tasarruf oranları” (%)

Tasarrufu olanların en önemli tasarruf yapma gerekçesi

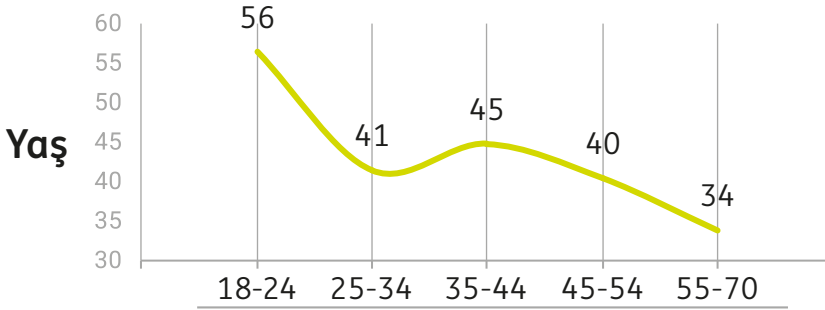
- Tasarrufu olanların en temel tasarruf yapma nedeni **“geleceğe yatırım”** olmasıdır. Bu yanıtın belirtilme oranı yaş ile ters yönlü bir ilişkiye sahiptir.

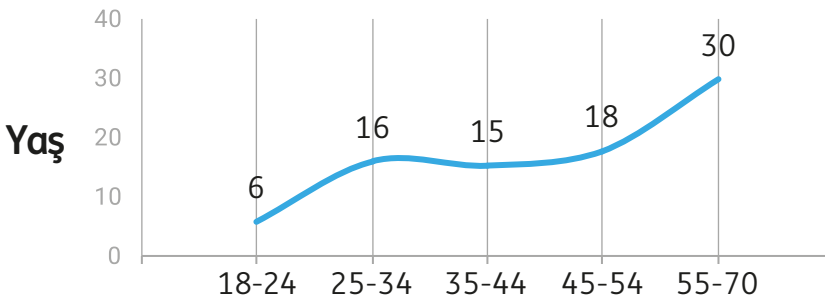
Tasarrufu olanların en önemli tasarruf yapma gerekçesi

- Yaş ilerledikçe **“beklenmedik durumlara karşı güvence olması”** adına tasarruf yapma eğilimleri artmaktadır.

Yaş gruplarında “Geleceğe yatırım” yanıtı (%)

Yaş gruplarında “Beklenmedik durumlara karşı...” yanıtı (%)

Tasarruf Araçları Tercihii

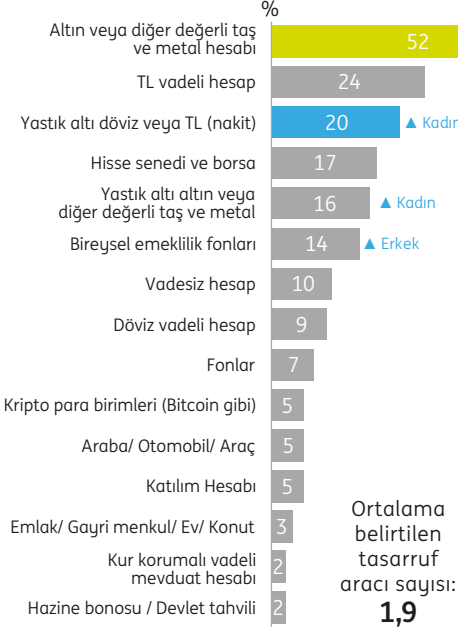
Tasarruf araçları tercihi

Tasarrufu olanların tasarruf aracı tercihi

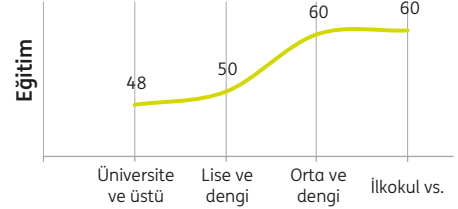
- Tasarrufu olanların ortalama 2 farklı araç üzerinden tasarruf yaptıkları belirlenmiştir.
- Her 2 kişiden 1'i "altın veya diğer değerli taş ve metal hesapları" üzerinden tasarruf yaparken bu tercih eğitim seviyesi geriledikçe artmaktadır.
- "Yastık altı döviz veya TL" ile tasarruf yapma eğilimi ise benzer şekilde eğitim seviyesi ile ters orantılı hareket etmektedir.
- "Altın veya değerli taş hesapları" veya "yastık altı döviz veya TL" birikimlerin aksine "bireysel emeklilik fonları, hisse senedi/ borsa, kripto para birimleri" gibi araçların eğitim seviyesi arttıkça kullanım oranlarının arttığı gözlemlenmiştir.

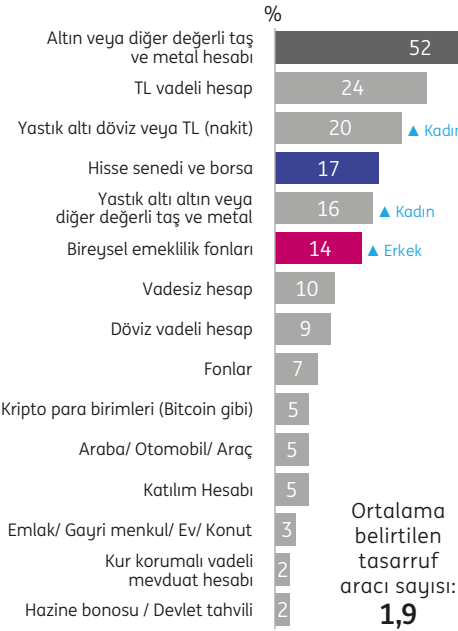
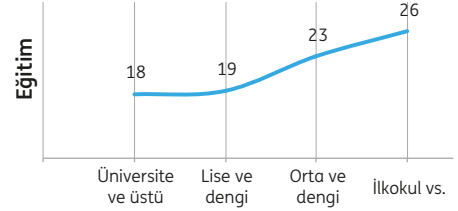
Tasarruf araçları tercihi

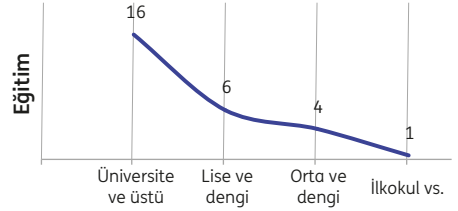
Eğitim düzeylerinde "Altın veya diğer..." yanıtı %

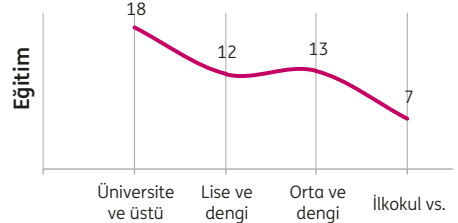
Eğitim düzeylerinde "Yastık altı döviz..." yanıtı %

Eğitim düzeylerinde "Hisse senedi" yanıtı %

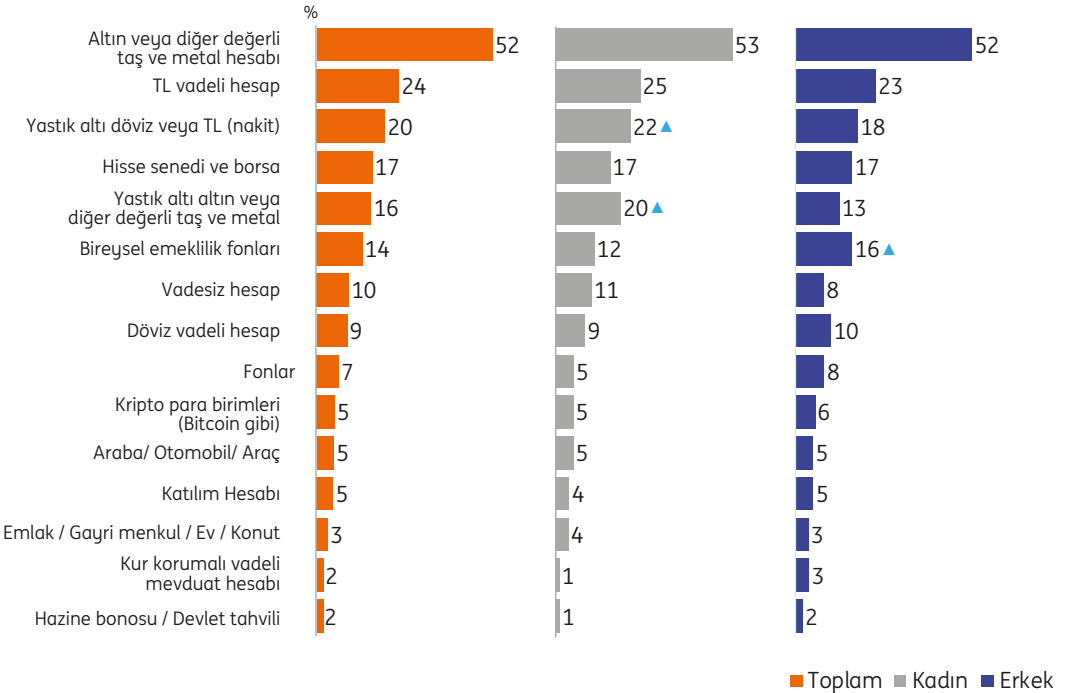
Eğitim düzeylerinde "Bireysel emeklilik fonları" yanıtı %

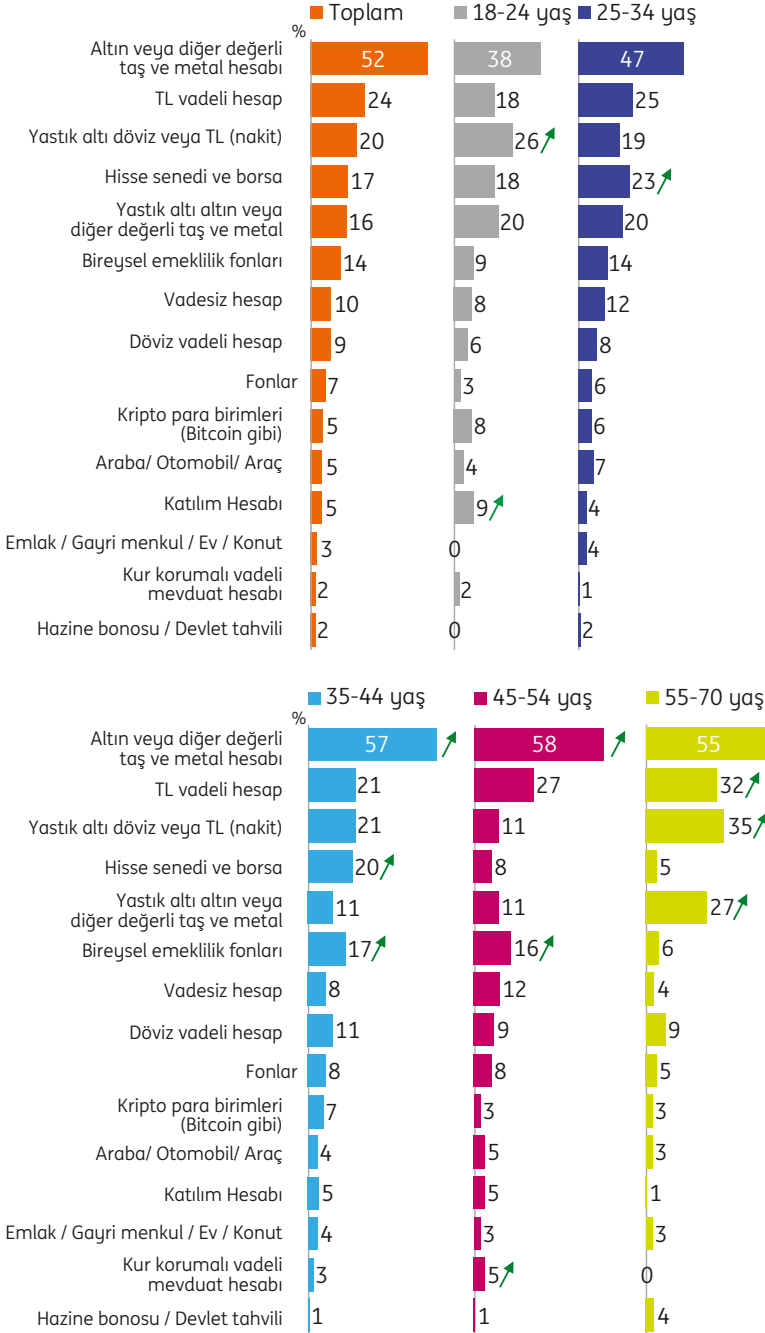
Tasarruf araçları tercihi

Tasarrufu olanların tasarruf aracı tercihi

- Altın hesapları tüm gruplar tarafından en fazla tercih edilen araç görünümündedir.
- En ileri yaş grubunun daha fazla yastık altı altına, TL vadeli hesaplara ve yastık altı nakite yöneldiği görülmektedir.
- 25-44 yaş grubu ise borsa/ hisse senedine en fazla yatırım yapan kitle görünümündedir.
- Kadınların “yastık altı” tasarrufu erkeklere göre daha fazla tercih ettiği görülürken, erkeklerde bireysel emeklilik fonlarının anlamlı ölçüde yüksek olduğu görülmektedir.

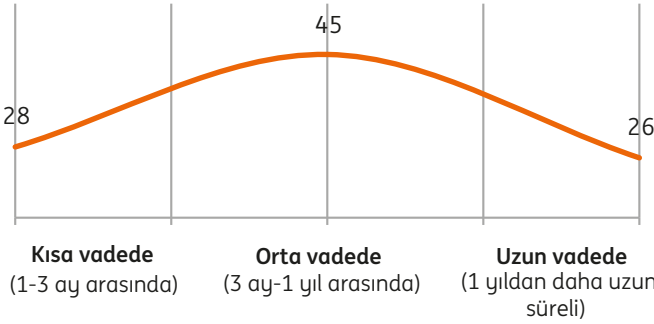
Tasarruf araçları tercihi

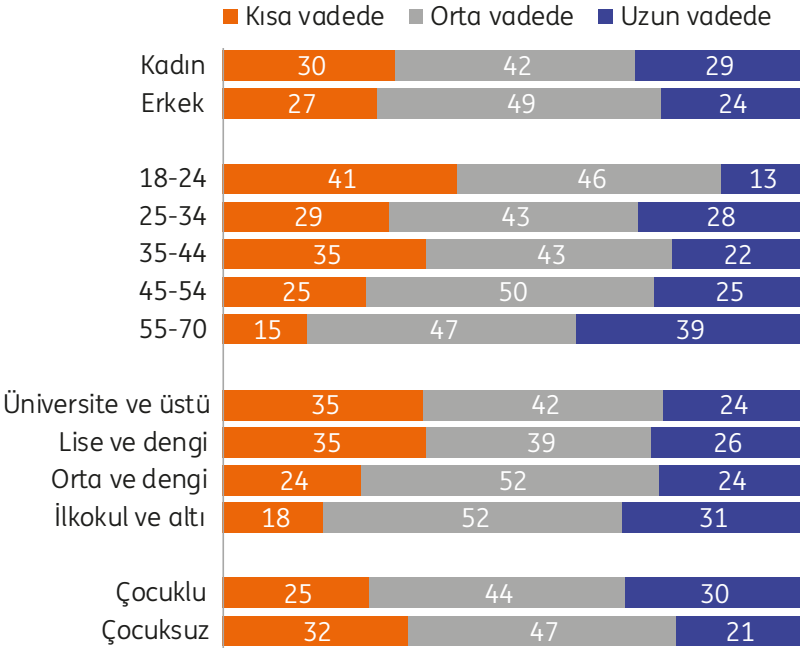
Getiri beklentileri

- Tasarrufu olanların getiri beklentileri “orta vadede” toparlanırken, genç yaş grupları ile lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip olanların daha “kısa vadede” getiri beklentisi içinde olduğu görülmektedir.

Tasarrufu olanların getiri beklentileri

Getiri beklentilerinin demografik alt gruptaki dağılımı (%)

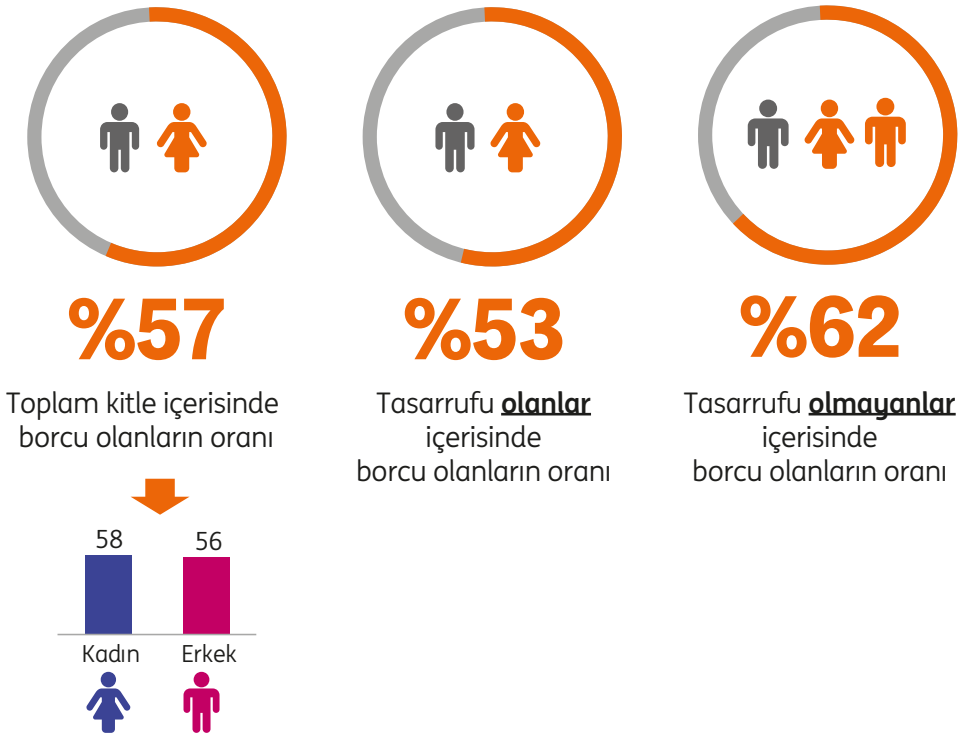

Borçluluk Durumu

Getiri beklentileri

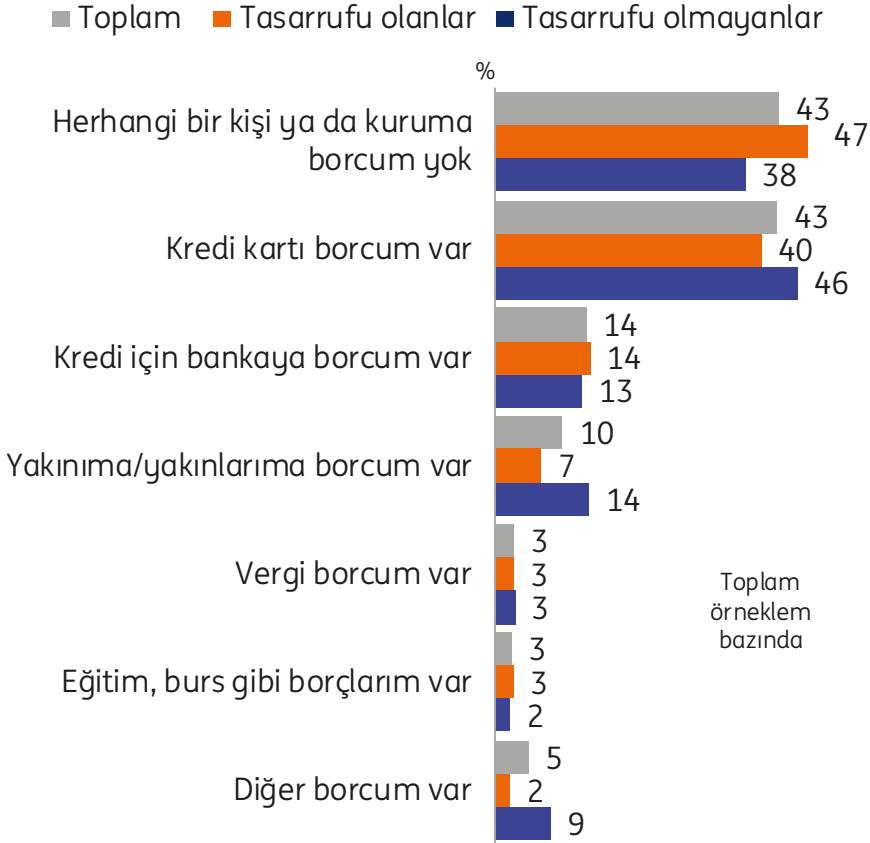
- Yaklaşık her 2 kişiden 1'i borcu olduğunu belirtirken, tasarrufu olanların da tasarrufu olmayanların da **%50** veya fazlasının borçlu olduğu görülmektedir.

Getiri beklentileri

- Tasarrufu olmayanlar arasında “**kredi kartı**” borçları ve “**bir yakına olan**” borçlar daha fazla belirtilmiştir.

Borçluluk durumunun dağılımı (%)

Borç sahipleri arasında borç oranları

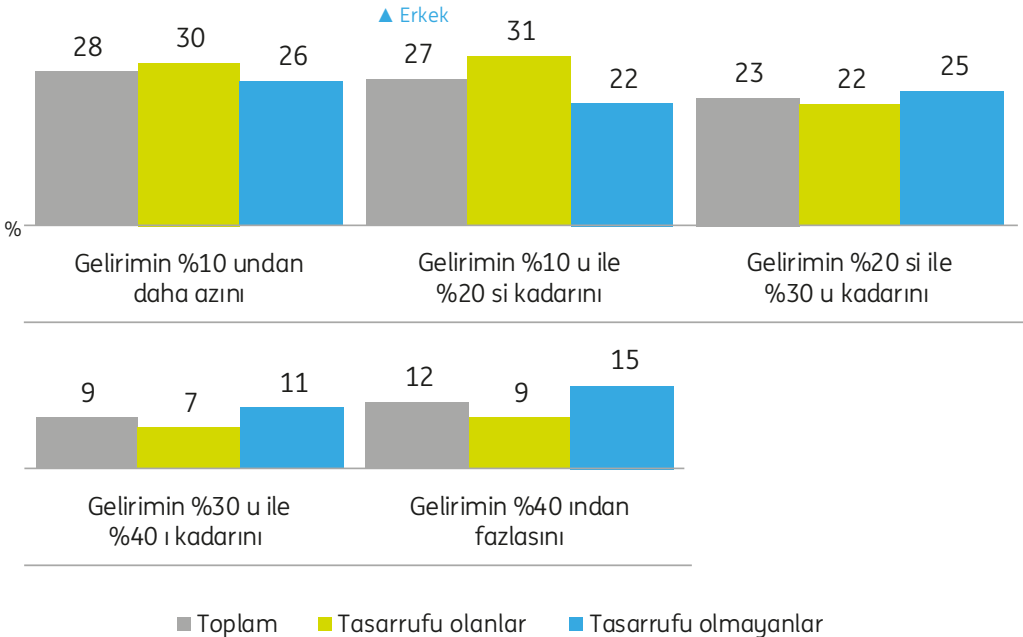
- Borç sahiplerinin yaklaşık **%28**'i aylık gelirinin **%10**'undan azıyla, **%55**'i aylık gelirinin **%20**'sinden azıyla, **%79**'u ise aylık gelirinin **%30**'undan azıyla borç ödediğini belirtmektedir.

%79
Aylık gelirinin
en fazla **%30**'u ile
borç ödeyenler

Borcu olanlar
bazında

Tasarruf yapma durumuna göre borç ödeme oranları (%)

Finansal Konulardaki Yaklaşımlar

Borç sahipleri arasında borç oranları

- Yaklaşık her 2 kişiden 1'i daha yüksek gramajlı ürünleri tercih ederek, indirimleri bekleyerek veya sadece zorunlu ihtiyaçlarını satın alarak finansal sağlığını korumaya çalışmaktadır.
- Sadece **%28** “ihtiyacı olmasa da hoşuna gittiği için” alışveriş yaptığını belirtmektedir.

Market alışverişinde

Market alışverişinde

Giyim/ ayakkabı/ çanta/ kozmetik alışverişinde

Giyim/ ayakkabı/ çanta/ kozmetik alışverişinde

T2b (5 veya 4 verenler) skorlarıdır

(Ölçek: 5-Her zaman bu şekilde davranıyorum/ Her zaman, 1-Hiç bu şekilde davranmıyorum/ Hiçbir zaman)

Borç sahipleri arasında borç oranları

- **%58** “tiyatro/konser” gibi etkinliklere para ayıramazken, “zorunlu ihtiyaçlarını karşılayabildiğini” söyleyenlerin oranı ise **%54** seviyesindedir.
- **%39** ise “faturalarını zamanında ödemekte” zorlandığını ifade etmiştir.

Sosyal hayatımda

Sosyal hayatımda

Genel olarak

Genel olarak

T2b (5 veya 4 verenler) skorlarıdır

(Ölçek: 5-Her zaman bu şekilde davranıyorum/ Her zaman, 1-Hiç bu şekilde davranmıyorum/ Hiçbir zaman)

Bankacılık hizmetlerinden faydalanma ve bilgi seviyesi

- Kitlenin **%94**'ü bankacılık hizmetleri almaktadır.
- Yatırım ürünleri konusunda bilgili olduklarını ifade eden erkeklerin oranı kadınlardan daha yüksektir. SES seviyesi arttıkça bilgi seviyesi artarken, yaş grupları arasında en yüksek bilgi seviyesi 35-44 yaş aralığında görülmektedir.

Toplam örneklem
bazında

%94

Toplam kitle içerisinde
bankacılık hizmeti alanların
oranı

Bankacılık hizmeti
kullanıcılar bazında

%89

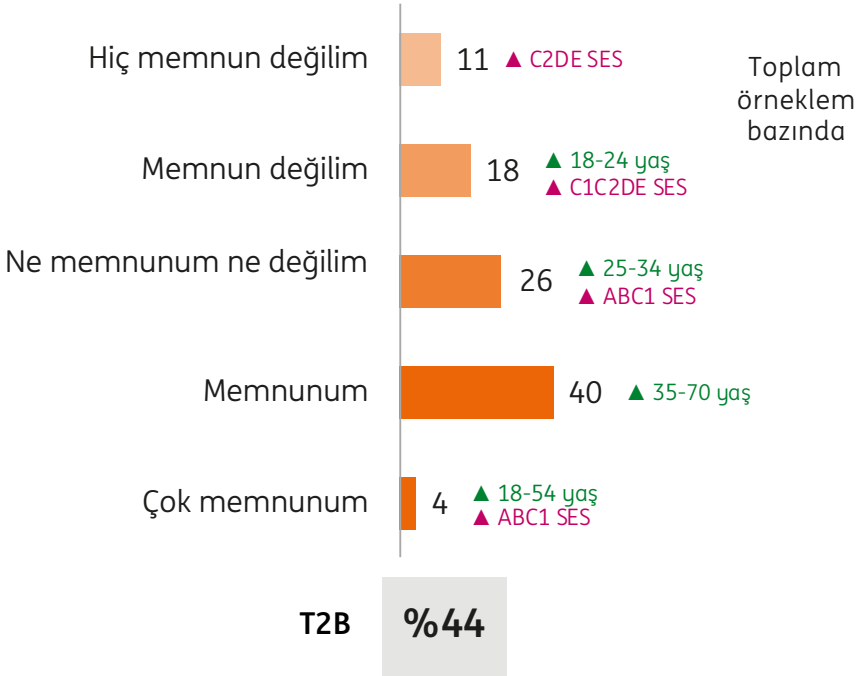
Son 1 ay içinde internet bankacılığı
veya mobil bankacılık hizmeti
kullanıcıların oranı

“Yatırım ürünleri konusunda bilgili olduklarını ifade eden erkeklerin oranı kadınlardan daha yüksektir.”

Finansal kararlardan sorumluluk ve bütçe takibi

- Kitlenin **%56'sı** finansal kararlardan tek başına sorumlu olduğunu belirtmektedir. Bu oran, erkeklerde, 35-70 yaş grubunda, C1C2 SES gruplarında daha yüksektir.

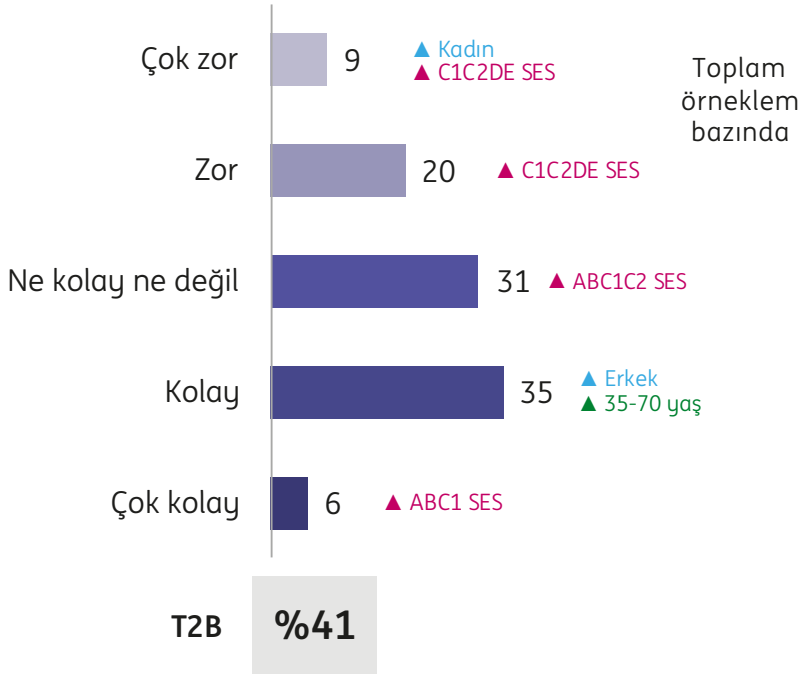
Finansal durumdan memnuniyet seviyesi (%)

Finansal kararlardan sorumluluk ve bütçe takibi

- Her zaman aylık bütçe takibi yaptığını belirtenlerin oranı ise **%20** seviyesindedir.

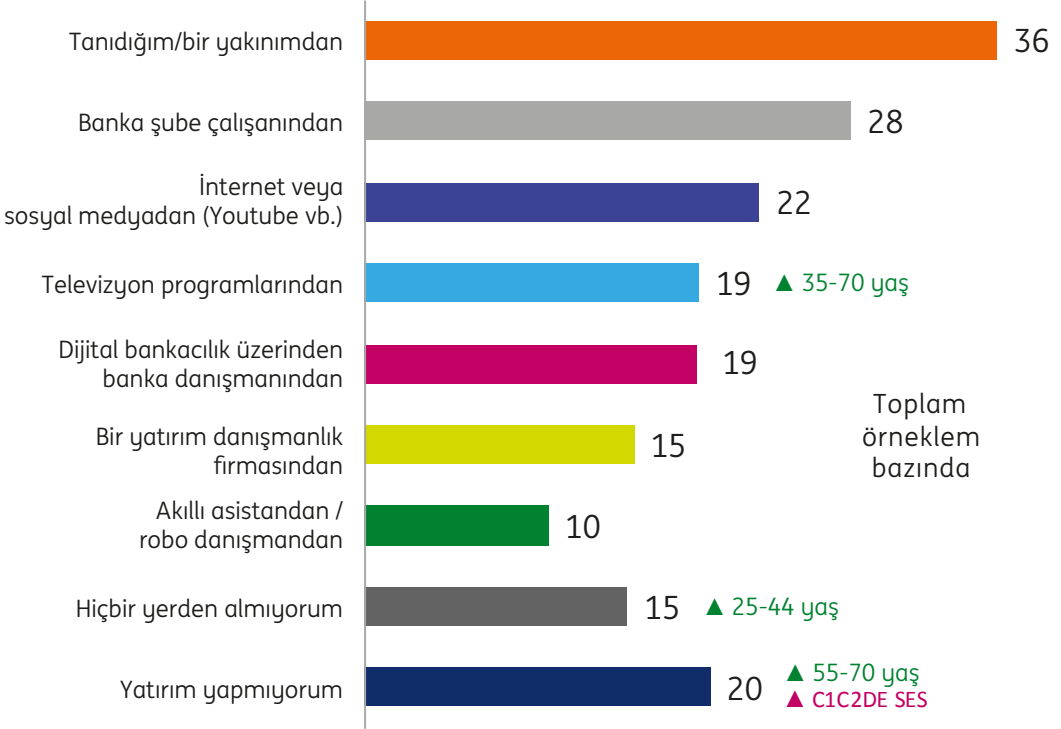
Finansal durumu yönetmenin kolaylığı/ zorluğu (%)

Finansal konularda kimlerden yardım alıyoruz?

- Finansal konularda ortalama 1,5 farklı kaynaktan faydalanılırken, en fazla bilgi alınan kaynak 'tanıdık/ yakınlar' olmuştur.
- YouTube gibi internet ve sosyal medya mecralarından faydalananların oranı ise **%22** seviyesindedir.

Finansal yatırımlar konusunda faydalanılan kaynaklar (%)

Ortalama faydalanılan kaynak sayısı: **1,5**

Finansal durumumuzu iyileştirmek için neler yapıyoruz?

- Finansal durumun sağlığını korumak için yapılan başlıca şey “harcamaları kontrol etmektir”.

Finansal sağlığı iyileştirmek için yapılanlar (%)

Ortalama yapılanların sayısı: **1,3**

Yönetici Özeti ve Sonuçlar

Sonuçlar – Q3, 2024

1	Türkiye’de yaklaşık her 2 kişiden 1’inin tasarrufu bulunmaktadır.	Yastık altı birikimler, bankalardaki birikimler, bireysel emeklilik fonları, hisse senedi gibi yatırım araçları dahil olmak üzere bugüne kadar yapılmış bir tasarrufu bulunanların oranı %55’tir.
2	SES grupları ve eğitim seviyesi yükseldikçe tasarruf sahipliği oranı artmaktadır.	Tasarruf sahipliği DE SES grubunda %43 seviyesinde iken bu oran AB SES grubunda %74 seviyesine yükselmektedir. Bireylerin eğitim seviyesine göre tasarruf sahipliği de buna paraleldir. Aynı zamanda; evlilerde bekarlara, çocuk sahibi olanlarda olmayanlara göre tasarruf sahipliği daha yüksektir.
3	Tasarrufu olmayan %45’in içerisinde yakın zamanda tasarruf etmeyi planlayanların oranı %28 seviyesindedir.	Kadınlar erkeklere göre, genç yaş grupları ileri yaş gruplarına göre, yüksek eğitim seviyesine sahip olanlar düşük eğitim seviyesine sahip olanlara göre, çocuk sahipleri çocuğu olmayanlara göre tasarruf yapmayı daha yüksek oranda planlamaktadır.
4	“Gelir yetersizliği” tasarruf yapabilmeyen önündeki en büyük engeldir.	Gelir yetersizliğinden daha fazla muzdarip olan yaş grupları 18-24 ve 45+ yaş gruplarıdır. SES seviyesi düştükçe ‘gelir yetersizliği’ daha büyük bir sorun haline gelmektedir. AB grubunda yanıtın belirtilme oranı %50 iken, bu oran DE grubunda %67 seviyesine yükselmektedir.
5	Tasarrufu olan yaklaşık her 3 kişiden 2’si düzenli tasarruf yapabildiğini belirtmiştir.	%72’lik düzenli tasarruf yapabilme oranı kadın ve erkeklerde birbirine paralelken, 55-70 yaş aralığında bu oran %59 ile en düşük seviyeye gerilemektedir.
6	Tasarruf yapan yaklaşık her 5 kişiden 4’ü aylık gelirinin %20’sinden azını tasarruf edebildiğini belirtmiştir.	Aylık gelirinin %10’undan azını tasarruf edebildiklerini belirtenlerin oranı %18 seviyesinde iken gelirinin %20’sinden azını tasarruf edebilenlerin oranı %81’e yükselmektedir.

Sonuçlar – Q3, 2024

7

En fazla tercih edilen tasarruf aracı %52 ile “altın veya diğer değerli taş ve metal hesapları” olmuştur.

Eğitim seviyesi düştükçe bu aracı kullanım oranı da artmaktadır. Üniversite ve üstü eğitim seviyesinde bu finansal aracın kullanım oranı %48 seviyesinde iken ortaokul ve altı seviyesinde kullanım oranı %60 seviyesine yükselmektedir.

8

Her 5 kişiden 1'nin yastık altı nakit olarak döviz veya TL'si bulunmaktadır.

Yastık altı nakit bulundurma oranı da eğitim seviyelerine göre farklılık göstermektedir. Üniversite ve üstü eğitim seviyesinde %18 olan oran, ilkökul ve altı eğitim seviyesinde %26'ya yükselmektedir.

9

“Altın veya değerli taş hesapları” veya “yastık altı döviz veya TL” birikimlerin aksine ‘bireysel emeklilik fonları, hisse senedi/ borsa, kripto para birimleri’ gibi araçların eğitim seviyesi arttıkça kullanım oranlarının arttığı gözlemlenmiştir.

Yatırımı olan kitlenin %14'ü bireysel emeklilik fonlarını, %9'u hisse senetlerini, %5'i ise kripto paraları tercih etmiştir. Bu oranların eğitim seviyesi arttıkça yükseldiği saptanmıştır.

10

Yaklaşık her 2 kişiden 1'i borcu olduğunu belirtmiştir. Bu oran tasarrufu olanlarda %53, olmayanlarda ise %62 seviyesindedir.

Toplam kitlede en yaygın görülen borç tipi %43 ile kredi kartı borçları iken, bunu %14 ile kredi borçları takip etmektedir. Kredi kartı borçları 18-24 yaş aralığında %31 ile en düşük seviyede iken 25-34 yaş grubunda %50 ile en yüksek seviyeye çıkmaktadır. SES seviyesi yükseldikçe kredi kartı borcu görülme oranı artmaktadır.

11

Finansal durumundan çok memnun ve memnun olduğunu belirtenlerin oranı %44'tür.

Yaklaşık her 10 kişiden 1'i ise finansal durumunu idare etmenin ‘çok zor’ olduğunu belirtmektedir.

sen hayatını yaşı